

Mořic Klein:

„Jestli to chceš mít romantický, di tudy!”

Z autobusu linky Příbram-Tábor vystupuju tentokrát ve Zvěstoníně. Ve vesnici mezi Nadějkovem a Jistebnicí. Před osmou hodinou ráno. V krajině, ve které jsem se ani nenarodil, ani nevyrostl, ale ve které leží něco, co sám mám v krvi. Čemu rozumím.

Ve vesnici Pohoří ve výklenku kapličky vypadá obraz Panny Marie jako fotografie ženy tak krásné, že jsem se kus cesty vrátil, abych ji mohl vidět ještě jednou.

Za vesnicí mě uvolňuje naprosté ticho. Mezi loukami a poli se tu kříží silnice, o kterých bych řekl, že jdou odnikud nikam. Přesto si na nich před mýma očima dvě auta musela dát přednost. A než jsem křižovátku překročil, přijelo další auto a přijel cyklista. Až za křižovátkou zase a doslova mrtvo: na kraji pole zdechla srnka. Už jen kosti a zbytky tkáně.

Z protějších straní vzdálených kilometry je teď slyšet štěkat psy. Z údolí motorová pila. Odevšad ptáci. Odněkud dunění.

U vjezdu na hnědé pole stojí tabule s ukazateli běžkařských tras. Je nadepsaná „Na Hranicích”. A hranici mezi něčím mi opravdu ukazuje: v zimě protínají krajinu cesty, které jsou v obdobích bez sněhu neviditelné.

Za Brtcí pokračuju úvozovou cestou sevřenou lískovou klenbou. Cesta je tu průchozí, nezarůstá jako na mnoha jiných místech kvůli tomu, že lidi radši jezdí po louce vedle ní. Ale i ona skončí. Pak jdu po poli, kličkuju po místech, která jsou poránu ještě zmrzlá a na kterých se nebořím do bláta.

Ve Vlksicích je na zvonici černá cedule s nápisem „Na památku zemřelých vojáků z Vlksic ve válce 1914-1918”. Čtu na ní dvakrát jméno Míka. František Míka č. p. 3 a Josef Míka č. p. 4. Můj děda Míka František vyrostl v chalupě č. p. 25. Ve štítě má chalupa letopočet 1840. Prohlížím si jen zahradu končící za chalupou u potoka, napadá mě, že na takové zahradě s potokem bych si jako malý kluk chtěl taky hrát.

Nad Dobřemilicemi supím do kopce. Proti mně schází starý chlap s holí, v hnědém kabátě a mysliveckém klobouku, zastavíme se.

- Jestli chceš, poradím ti cestu. Kudy jako můžeš jít dál. Tak pudeš dál po týchle asfaltičce, až přijdeš na rozcestí. Nepudeš doleva, to by ses vracel. Ale můžeš jít dál rovně po tý asfaltičce, až přijdeš do Blehova. A tam už je silnice z Milevska do Chyšek. Ale tam nic neuvidíš. Jestli to chceš mít romantický, tak uhneš doprava a pudeš po cestě, ta nejní asfaltová, ale pěkná je, a budeš v Rohozově. A tam uvidíš romantiku.

- No tak to já se dám na ten Rohozov, když mi tam slibujete romantiku.

- Jo. Tam v chalupě nalevo je kartárka. No nebo ne, kartárka. No vykládá lidem karty prostě, lidi za ní jezděj. Jestli teda eště žije. Tak tudy se dej. A vodkud že deš si říkal?

- No du přes Vlksice, přes Brtec. Já to tady znam vod dědy. Von byl z Vlksic a když už pak nemoh řídit auto, když byl starej, tak sem ho sem vždycky vozil, když to tady chtěl vidět.

- No a jak von se menoval, když byl vodtud?

- Míka. Míka z Vlksic.

- No toho já ale znam! Von je teda vo něco starší než já, ale znam ho. Von tady vopravoval motory, že jo, strojařinu dělal, ale pak se vodstěhoval někam za kopec, že jo. A chalupu prodal nějakýmu Vaněčkovi.

- Jo, vodstěhoval se po válce do Sedlce. V dílně tam pak pracoval. A tak to sem rád, že sem potkal někoho, kdo si ho tady eště pamatuje.

- No to já sem taky rád, že sme se spolu takhle sešli. Vod Franty Míky vnuk, že jo. No člověk se sejde s člověkem jako hora s horou, že jo? A žije eště?

- No už ne. Před deseti rokama umřel. Nebo před devíti.

- No tak já sem nějakej Kofroň tady z chalupy na kraji, to já si s tebou rád podam ruku, když vim, že si vod Franty Míky. No a pak z toho Rohozova pudeš přes Ovčínek, až dojdeš do Tetaurovy Lhoty. Tam je rybník Skramlík.

No a mluvili jsme ještě dlouho. O Tetaurově Lhotě, kterou ale po válce vlastně přejmenovali na Lhotu Podchýšeckou. O rybníku Skramlíku, který po restitucích zase patřil nějakému Skramlíkovi, dokud ho ale on nebo jeho dcery nebo jejich manželé neproflámovali ještě se statkem a s domem v Milevsku. Ještě jednou o tom, že jsme rádi, že jsme se potkali.

V Rohozově na mě opravdu čeká „romantika“. Napravo od cesty rozlehlý starobylý statek, po levé ruce statek menší, do čtverce uzavřený, celý obílený, vzácně bez jediného trojdílného okna. Tady nemůže žít nikdo mladý nebo středního věku, napadá mě, když uprostřed dvora uvidím hnojiště. A co se vzápětí potvrzuje, když se za oknem mihne ruka, která podle barvy kůže patří opravdu člověku starému. Kartárce. Jestli tedy ještě žije.

Pak tedy přes Ovčínek a Podchýšeckou Lhotu do Chyšek. V nich do hospody U Čižinských. V půl jedné v ní není narváno. U stolu u dveří dva štamgasti popíjejí pivo, zapíjejí ho malými panáky a povídají s mladým hospodským. O bramborách. O Pražácích. O francouzských holích. O jaru.

- Už bude jaro, vole. Už sou sněženky na zahrádce.

- Vole už i krokusy lezou. Ale ještě to zapadá.

- No zapadá, ale sníh sněženkám hovno udělá, vole. Ty přežijou všechno.

- No jaro přijde, vole, protože náš kačer už šuká. Takže do tejdne budou vejce, máme se na co těšit.

- Jo vejce. Ty sou teď drahý jak kráva, vole. V Milevsku je prodávaj za vosum korun, to se vole velikonoce prodražej.

- No já si pamatuju, vole, že sme je po sobě dycky házeli, vole, když sme potkali ňákou jinou partu. Jo to byly dycky bitvy vo velikonocích, to už teďka třeba nebude, dyž sou vejce tak drahý, vole.

- Jako se vole dělaj ty bitvy s pomerančema nebo s dortama, vole, si to představ, kolik toho po sobě naházej.

- Jenomže to sou zkažený pomeranče, vole, který po sobě házej. Který sou už stejně na hovno.

- Ale hovno vole, normální zdravý házej, v tom to je, dyť voni jich maj dost, vole, všude jim tam rostou jako u nás kopřivy. U nás bysme po sobě mohli házet akorát tak těma kopřivama, vole, dortama teda ne.

- A taky píšou, že už se má sázet cibule. Že je teď jako čas vole.

- Ale na to ser, co píšou. Cibule se sází, dyž už je hezky, vole. Někdy už v březnu, někdy v dubnu, vole. A ne jak to píšou.

- Ale s tou Havlovou jak teď vymrdali, co? Vo všechno přišla, vole, vo všechny ty výhody, vole, říkali v televizi.

- Jaký vymrdali, vole, dyť je to v pořádku. Ale jak se teď dala dohromady, vole, co jí umřel. Zase je to jiná ženská, vole. Zase vypadá.

- No vole mě se nejvíc líbilo s Polívkou, vole, jak první dáma, vole, jak jí vojíždí zezadu, vole! První dámu!

- No první dámu, vole, proč myslíš, že si ho brala? Vole ty myslíš, že tam jako byla ňáká čistá láska jo? Vole dyť to je jako dybych si já bral tady Karla, vole! Taky určitě z čistý lásky vole!

Sním klobásu, kterou jsem si mohl vybrat mezi klobásou a párky. Zapiju ji dvěma pivy a zase se zvedám a vycházím na čerstvý vzduch. Do jara, vole.

Vzduch je čerstvý, ale já už ne. Začínají mě bolet nohy, jde se hůř. Těším se na další zastávku na cestě, do hospody ve Veletíně. Veletínská hospoda se vynořuje mezi kopci, lesy, malými vesnicemi a samotami znenadání a nečekaně jako zázrak. Člověka tu překvapí světlo

samoty, natož hospoda. Ale je tu, v jedné staré chalupě točí pivo. Na světle modrých stěnách visí malby hospodského Pejšky ze sedmdesátých a osmdesátých let, jen vzácně i malby novější. Mezi nimi zátiší s hrnkem kouřícího kafe, se džbánem, dřevákem, krabičkou cigaret a půllitrem, ze kterého čouhá změř černých čar. Nebo obraz modré noci a tůně, do které se noří nahá bílá dívčí těla. Vlasy dívek jsou jen o něco bledší než tma. Z pravého horního rohu se řine v čarách světlo o moc slabší než světlo těl. Jakoby světlo z nějakého jiného světa, který vnikl do obrazu, aby také mohl sdílet pohled na koupající se dívky. Po několika pivech se mi jednou zdálo, že čáry toho světla jsou jako prsty dlaně, která z pravého horního rohu po těch dívkách sahá. Sahá po dívce, která se právě chystá skočit do tůně. Po jiné, která se teprve svléká. Po té, která se už pomalu potápí. Nebo po té, která se osměluje, šplíchá si vodu na ňadra a ze všech dívek se tváří nejstydlivěji. Nebo po dvou jiných, které prostě stojí na břehu tůně a drží se za ruce a které mají stehna vykroužená tak, že obvody kružnic se zatínají do jejich nahých klínů. V téhle hospodě už nebudu daleko od domova.

Ujít k ní ale musím ještě asi osm kilometrů převážně lesem. V lese jde cesta podél potoka a je jeden led. A když scházím do Chválova, je zase jedno bláto. Jak letos nejsem ještě rozchozený, bolí mě kromě nohou už i záda a v hlavě mi šumí jak v prázdný lastuře. Z Chválova zase dlouhé stoupání do Březí. V Březí aspoň voněj koně. Pak ještě projít Vratkovem. Ve kterém na odkryté střeše hulákají pokrývači. Než konečně ve Veletíně.

Nějak jsem si nikdy nevšimnul, že v úterý, tedy i dneska, má hospoda zavírací den. Čtu to na ceduli v okně. Ani se nezastavím. Jen řeknu: super! Opodál na návsi čeká člověk na autobus do Sedlce. Jsem v pokušení se taky svézt. Ale dojdu to. Namísto domů zacházím ještě do hospody. Abych si vynahradil tu veletínskou. Ale v Sedlci je hospoda liduprázdná a bez tůně.

(6. 3. 2012)